

A photograph of a school courtyard. In the background is a two-story yellow brick building with many windows. The courtyard is paved and has several trees, including tall evergreens and a large tree with pink blossoms in the foreground. People are walking around the courtyard. A yellow text box is overlaid on the image.

Hökarängens anpassade grundskola, ämnesklasser Av Marie Norén och Cecilia Göransson

Kommunikation
mellan elever i
anpassad grundskola
*-genom didaktiska
förändringar.*

Hökarängsskolan

Vi är en grundskola för åk. F-9.

Den anpassade grundskolan består av 63 elever fördelade på 8 klasser, där eleverna studerar både ämne och ämnesområden.

Lärargruppen består av 10 lärare och 30 elevassistenter.

Val av forskningsfråga

- Vi har klasser från tidig utvecklingsnivå till elever som läser ämnen på högstadiet. Därför ville vi ha en forskningsfråga som kunde genomföras i alla klasser.
- Eftersom det är många vuxna i klasserna upplevdes kommunikationen ofta ske mellan pedagog-elev.
- Vi önskade därför utveckla kommunikationen mellan elever.

Skolverket

SKOLVERKET

Läroplan för grundskolan,
förskoleklassen och
fritidshemmet

Lgr22

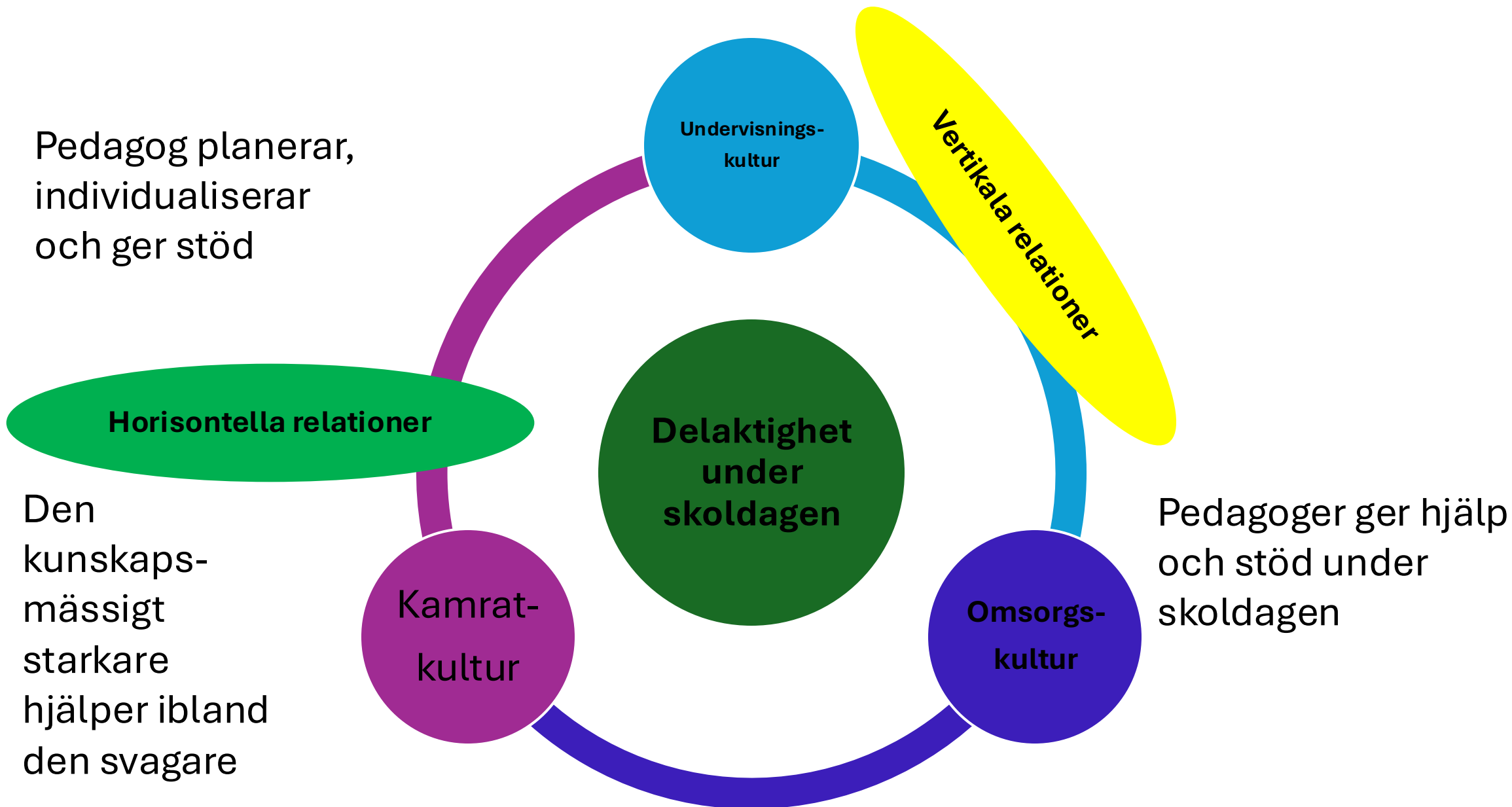
Lgr 2022

- Läroplanen för anpassad grundskola (Lgr22) **betonar vikten** av att elever utvecklar sina **kommunikativa förmågor** och ges möjlighet att uttrycka sig i olika sammanhang (Skolverket, 2023).

Kommunikation i klassrummet

- Alltför ofta ser klassrummen ut så här
- Eleverna arbetar med egna uppgifter på sina platser.
- Pedagogerna går runt och hjälper.
- Hur ser kommunikationen ut mellan eleverna?

Kommunikation i klassrummen

- Vi valde ut en fokusklass, åk 4–6, ämnen.
- Målet var att undersöka och reflektera över hur vi som pedagoger kan bidra till en inkluderande och språkutvecklande lärmiljö.
- Vi anser att kommunikation och sociala färdigheter är avgörande för lärande och följer eleverna genom livet.

Metod

- Data har samlats in genom filmning i en undervisningssituation av interaktionen mellan elever.
- Situationerna har varit iscensatta aktiviteter.
- Vi valde ut fyra aktioner som vi analyserade.
- Observationerna dokumenterades även i en loggbok och analyserades av hela lärarlaget i AGR.

Sofia köpte 8 äpplen. Hon gav 3 äpplen till William. Hur många har hon kvar?

svar:

5

Liam och Erik plockade 4 löv var. Hur många löv har de tillsammans?

svar:

4

Asta och Bea samlar 10 kottar i handen. De tappar 3 kottar på vägen hem. Hur många finns det kvar?

svar:

7

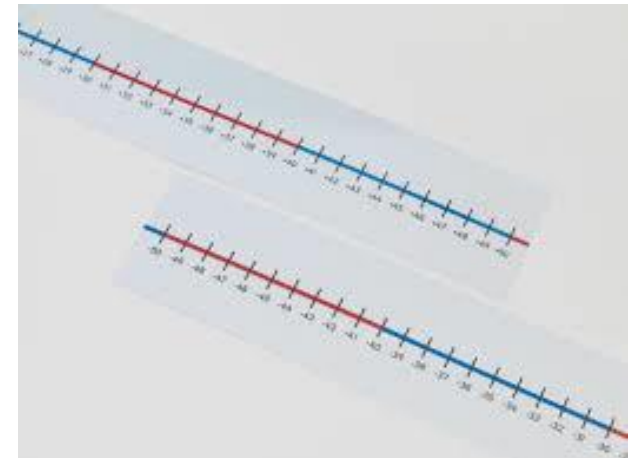
Matematikpar- första aktionen

- Aktiviteten genomfördes av två par, bestående av två elever, som arbetade med matematiska uppgifter.
- Olika hjälpmedel placerades tillsammans med uppgiften framför eleverna.
- Läraren introducerade uppgiften och förklarade att eleverna skulle samarbeta för att lösa matematikproblemen utan hjälp från pedagog.

Resultat

- Trots uppmaningen till samarbete visade observationerna att en av eleverna i paret ofta tog initiativet medan den andre var passiv.
- Materialet distraherade några av eleverna, vilket hindrade dem från att fokusera på uppgiften och samarbetet.
- Elevernas begränsade läsförmåga påverkade också samarbetet.
- Vi valde därför bort matematikuppgifter.

sommar

lov

varmt

lite kläder

midsommar

årstider

slutar på
bokstaven R

jul

pulka

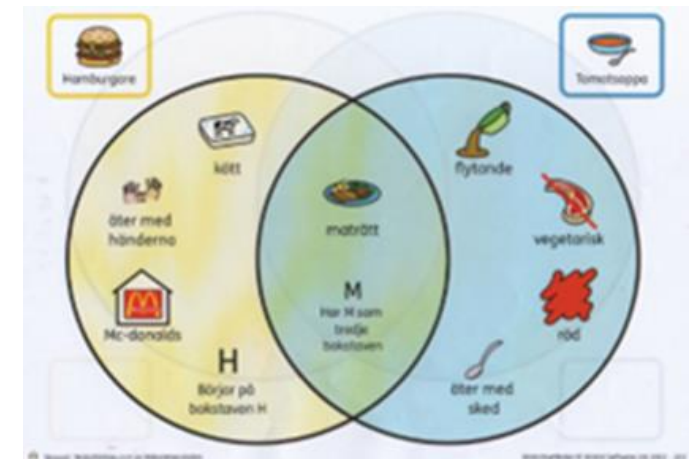
Venndiagram – andra aktionen

- Vi använde Venndiagram och bildkort
- Bildkorten hjälpte eleverna med turordning.
- En trygg miljö och tydlig struktur bidrog till att eleverna genomförde uppgiften.

Resultat

- Eleverna visade ett begränsat intresse när temats innehåll var skolrelaterat.
- Eleverna hade ett större fokus på Venndiagrammet och bilderna, snarare än samarbetet.
- Temat att jämföra hamburgare och tomatsoppa såg vi var mer engagerande för eleverna.
- Bildkortet som användes, observerade vi bidrog till att hjälpa eleverna att kommunicera kring turtagningen.

Varför satte
du lappen där?

För att.....

Hur tänkte
du då?

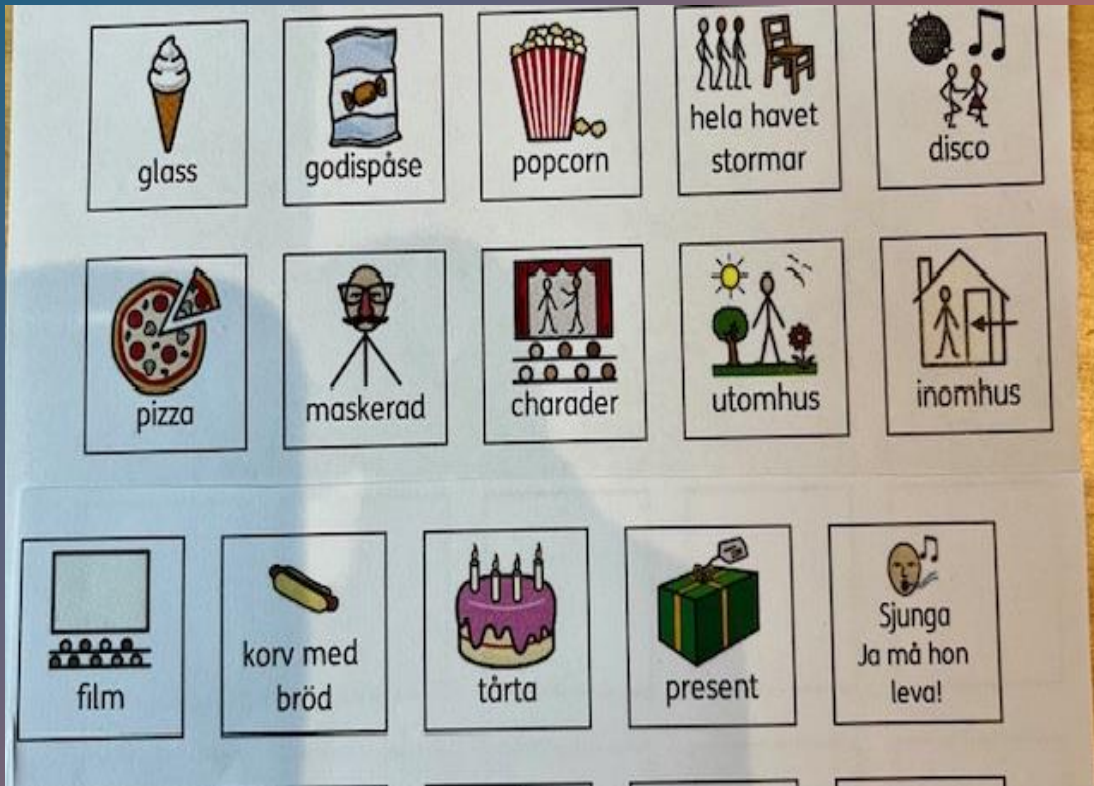

Jag tänker
att...

Kommunikationskort – tredje aktion

- Vi introducerade kommunikationskort i helklass.
- Kommunikationskorterna sattes upp på tavlan för att eleverna skulle kunna använda dem i olika sammanhang och bli bekanta med dem.
- Eleverna deltog i att välja temat "Vad är roligt?" och "Vad är tråkigt?" inför nästkommande Venndiagramsuppgift. De hade en hög med bildkort såsom "springa", "pyssla", "sova" och "vänta".

Elevnära ämnen, fjärde aktionen

- Vi ändrade fokus till teman som är mer elevnära och kopplade till personliga intressen, såsom "Gubbar från olika dataspel" och "Mitt kalas".
- Eleverna fick sitta två och två mitt emot varandra och, med hjälp av bildstöd, samtala om vad de tyckte var lika och olika.

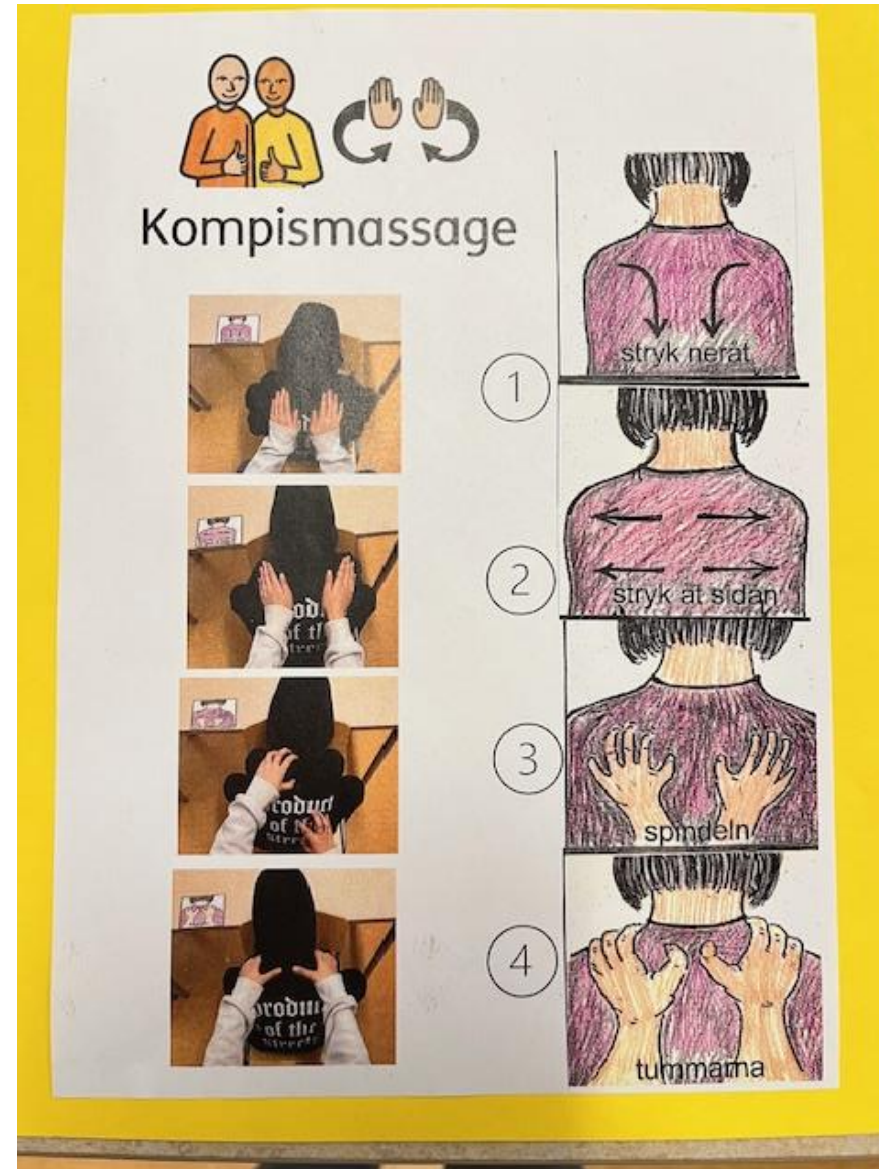
Resultat

- Vi såg tydligt att kommunikationskortet användes av eleverna. Det tydligaste exemplet var elever som satte fingret på sitt val av kort och läste upp det som stod.
- Vid ämnet “Mitt kalas” såg vi att eleverna argumenterade med tydliga åsikter om vad de ville ha, respektive inte vill ha på sina kalas.

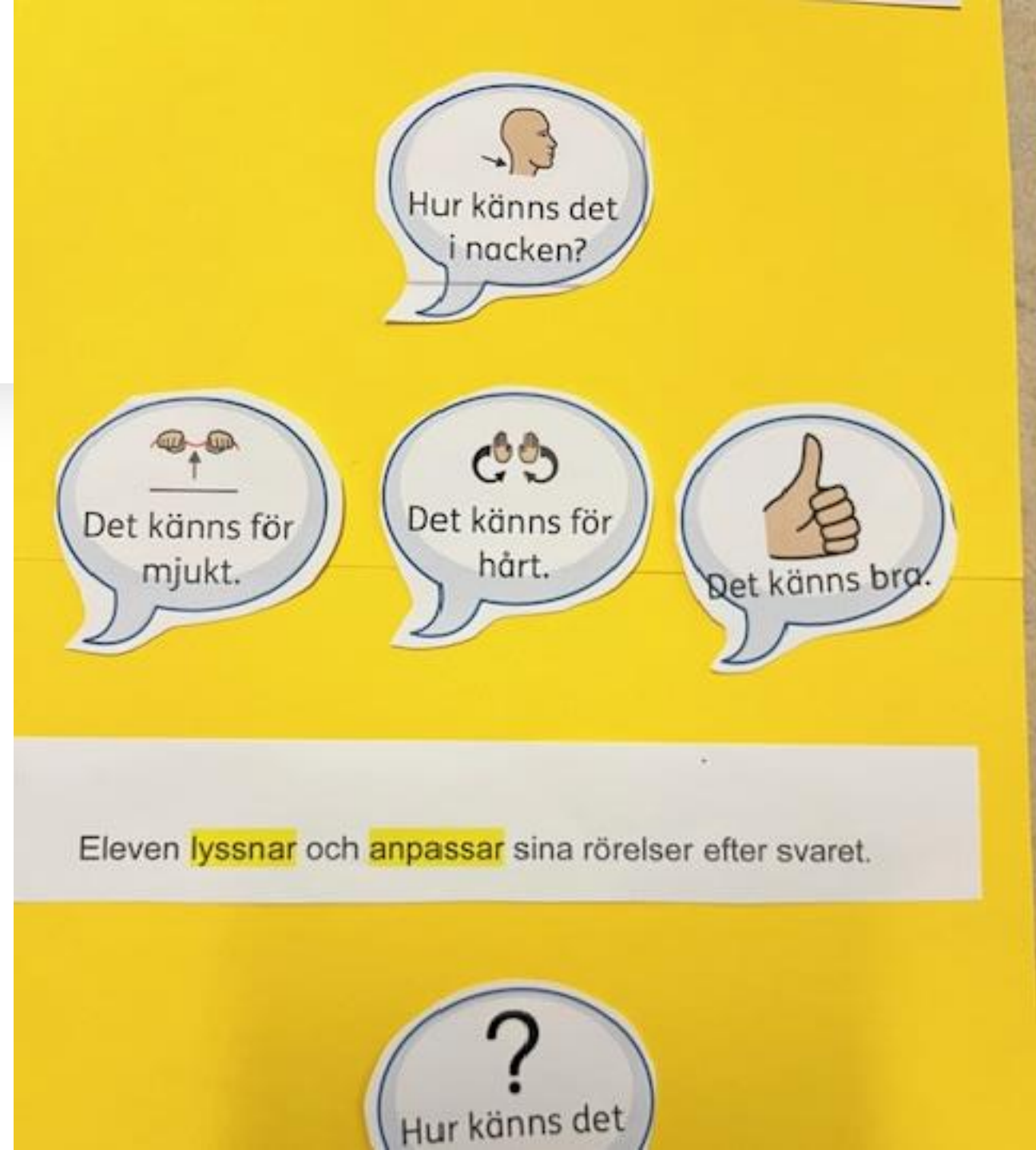
Fortsatt utveckling

- I en klass har eleverna kompismassage.
- Massagen har pågått kontinuerligt under terminen.
- Bildstöd finns

Nya kommunikationskort

- Frågor och feed-back förstärks av kommunikationskort.
- Efter halva massagen frågar utföraren:
- -Hur känns det i nacken?
- Olika svarsalternativ finns som stöd.

Eleven lyssnar och anpassar sina rörelser efter svaret.

Utvärdering av massagen

- Efter massagen frågar utövaren hur det känts med hjälp av kommunikationskort.
- Detta för att öka den horisontella kommunikationen i flera sammanhang.

Utvärdering av kompismassage är ett exempel på hur vi använder samtalskorten för att öka den horisontella kommunikationen mellan eleverna.

Sammanfattning av studiens resultat:

- Denna studie har visat oss, att genom att skapa en mer strukturerad och visuell lärmiljö förbättrades elevernas engagemang, kommunikation- och samarbetsförmåga.
- Vi kommer att fortsätta utveckla och anpassa dessa metoder för att stödja elevernas sociala och kommunikativa färdigheter i framtiden.

Tips

- Använd elevnära ämnen och situationer inledningsvis. Välj gärna tillsammans med eleverna.
- Kommunikationskort, speciellt anpassade för olika sammanhang, underlättar i början.
- Lägg inte fram för mycket material.

**Tack för att ni
lyssnat!**

**Marie Norén
Cecilia Göransson**